

Tisztelt Kollégák, Tisztelt Hallgatók!

A magyar felsőoktatás körül szakmai, szakmapolitikai és politikai polémia alakult ki. E polémianak a kari közéletből a lehető legtöbb, nem kívánt hatását kizárandó, a következő, bizonyos alapelveket tisztázó, és ezzel talán irányt is mutató gondolatokkal fordulok az ELTE Bölcsészettudományi Karának minden Polgárához a 2013. év elején. Az ELTE Bölcsészettudományi Kara az oktatás és tudomány fellegvárára és nem a politizálására.

Az ELTE Bölcsészettudományi Kara a hivatalos felsőoktatási rangsorok szerint immáron hetedik éve (amióta ilyen rangsor csak létezik, HVG Diploma 2007—2013) az **ország abszolút első számú kara**. Mind hallgatólétszámban (7.000 fő), mind képzéseink számában (59 BA szakirány, 76 MA szak és 72 doktori program), mind képzéseink minőségében, diplománk kimagasló értékében, oktatógárdánk kiemelkedő tudományos potenciáljában, mind pedig a magyar művelődés, tudományos és kulturális közélet oltárán az elmúlt 378 évben hozott áldozatai jogán Magyarország egyik legmeghatározóbb felsőoktatási intézményének számít. Ezért mindaz, amit mi teszünk, irányt mutathat mások számára és a figyelem középpontjába állít minket.

Mély aggodalommal töltene el, ha a Kar eddigi – a magánéleti világnézeti sokszínűséget üdvözlő, ám ezt a világnézeti sokszínűséget a hivatalos kari közéletből teljesen kizáró – belső harmóniája megbomlana. E harmónia megbomlását megelőzendő szeretném kérni, hogy az ELTE BTK egyetemi polgárainak különböző csoportosulásai – akármely világnézeti közösséghez tartoznak is – ne akarják politikai nézeteiket a Karon belül megjeleníteni, mert ebben a dékán nem tud partnerséget vállalni. Ennek a harmóniának a fenntartása érdekében a következő alapelveket szeretném hangsúlyozni.

1. Abban a hallgatói önkormányzatiságban hiszek, ahol a hallgatók érdekeit (aktuál)politikától mentesen és világnézetiileg semleges módon védik. Ahol a hallgatók nem etnikai alapon (Hazánktól keletre) és nem politikai alapon (Hazánktól nyugatra), hanem szakmai érdekképviseleti alapon szerveződnek. Abban a hallgatói önkormányzatiságban hiszek, ahol – etnikai vagy politikai szempontoktól mentesen – **minden hallgató választó és választható**. Ennek egyetlen – jogszabályok által is elismert – szereplője a kari HÖK, az EHÖK, a HÖÖK és a DOSZ. A Kar 7.000 hallgatójának érdekeit az a kari HÖK képviseli, amelynek választásait rendszeresen 50 % feletti választási aktivitás jellemzi. Csak ez a reprezentativitás teszi lehetővé, hogy e fórumon keresztül a Kar minden hallgatója szabadon fejthesse ki a véleményét. Ezen a kereten belül hallgatók szakmai csoportosulásainak, mint ahogy eddig sem voltak, ezután sem lesznek akadályai. A Karon példaértékű együttműködés alakult ki a Kar vezetése és a HÖK között. Mint azt az elmúlt évek tapasztalatai is mutatják, a hallgatói önkormányzatok tudnak kritikusan viselkedni és markáns véleményt formálni a felsőoktatást érintő kérdésekben, és megvan minden eszközük, hogy ennek a véleménynek hangot is adjanak.
2. Annak a vádját elkerülendő, sőt, egyenesen megakadályozandó, hogy a Karon (aktuál)politikai véleménynyilvánítás kap intézményesített teret, nem áll szándékomban – 'alanyi jogú rendezvénytartási lehetőség' biztosításával – egyetlen olyan (spontán) hallgatói szerveződést sem legitimálni, amelyet joggal vagy alaptalanul az a vád érhet, hogy szakmapolitikai lepelbe öltöztetett aktuálpolitikai törekvések mentén szerveződne és így megosztaná a Kar 7.000 főnyi hallgatójának közösségét. Ilyen szerveződések nem lehetnek elfogadott szereplői a kari közéletnek és nem lesznek legitim partnerei a Kar vezetésének. Beláthatatlan következményekkel járna, ha a Karon (és a magyar egyetemeken) a jelenlegi hallgatói önkormányzatiság szerepét megosztó, spontán hallgatói szerveződések vennék át. Ezért kérem minden Oktató Kollégámat és Hallgatónkat, hogy ne hozzák olyan helyzetbe a Kart, amely ilyen vádak megfogalmazására szolgálhat alapot, és ne sodorják a Kart egy olyan politikai erőterbe, ahova nem való.

3. A Kar hallgatóinak, mint egyetemi polgároknak a mostani keretek között is minden lehetőségük adott arra, hogy szakmai, esetleg szakmapolitikai kérdésekben oktatóikkal közösen konferenciákat, rendezvényeket és/vagy fórumokat tartsanak. Ilyen rendezvények eddig is voltak és ezután is lesznek. A Kar vezetése ezeket eddig is támogatta és ezután is támogatja a szabályzatokban rögzített keretek között.
4. A fenti jogok és lehetőségek az ELTE, és azon belül is elsősorban a Bölcsészettudományi Kar polgárainak biztosítanak széles mozgásteret. Ebbe a körbe alanyi jogon nem tartoznak bele más egyetemek polgárai, vagy egyetemi polgári jogviszonnyal nem rendelkezők. Meghívottként és nem szervezőként vehetnek részt rendezvényeinken. A 'spontán' teremfoglalás különösen más egyetemek és más karok polgárai részéről (beleértve sajnos az oktatókat is) elfogadhatatlan. Az egyetemi polgárok alanyi jogon csak saját intézményeikben gyakorolhatják jogaikat. Azokban az intézményekben, amelyekkel jogviszonyban állnak. Kérek tehát mindenkit, hogy a saját intézményében gyakorolja ezen jogait és saját intézményének vezetőit minősítse. Nem áll szándékomban számomra idegen külső szereplők, ultimátumszerű követeléseit teljesíteni. Megköszönvén a Kar iránt eddig ezen a téren megnyilvánuló megtisztelő érdeklődést fel kell hívnom mindenkinek a figyelmét arra, hogy az ELTE Bölcsészettudományi Kara nem tart igényt ilyen jellegű kontribúcióra. Kérem a Kar szuverenitását minden tekintetben tiszteletben tartani.
5. A teremfoglalás spontaneitása nem csak a vagyonszükséglet, hanem főleg a személyi biztonság teljes figyelmen kívül hagyásával számít felelőtlen cselekedetnek, amely – különösen ha 'bázisdemokráciára' hivatkozik – elkeni a felelősség kérdését és a foglalás során lezajló folyamatokat teljesen ellenőrizhetetlenné, és így veszélyessé teszi. Aki ilyet szervez nem csak fegyelmi vétséget követ el, de súlyosan veszélyeztetheti a jelenlévők testi épségét is, és ezzel viseli a történet minden nem kívánt következményét.
6. A személyes szabadságjogoknak az Alaptörvény által rögzített – szélsőséges értelmezésben korlátlan – gyakorlását némely alacsonyabb rendű jogszabály (törvény, kormányrendelet és határozat, miniszteri rendelet és határozat stb.) korlátok közé szorítja, vagy inkább mederbe tereli. Az egyetemi polgárok belső életét szabályzatok rögzítik, ezek végrehajtását pedig rektori vagy dékáni utasítások pontosíthatják. Amikor az egyetemi polgár rektort vagy dékánt választ ezt tudomásul veszi. Az egyetemi szabályzatokat pedig maga az egyetemi polgárok közössége hozza létre és szavazza meg demokratikusan választott képviselőin keresztül az intézeti tanácsokban, kari tanácsokban és a Szenátusban. A szabályzatok betartása minden egyetemi polgárra nézve önként vállalt kötelezettség. Így az egyetemi szabályzatok be nem tartása a közösség közös, demokratikus döntéseinek és értékeinek semmibe vételét jelenti.
7. De van számomra egy mindennél fontosabb vezérlőelv, az erkölcs. Az, hogy egy adott közösségen belül konkrétan mi illik és mi nem. Az, hogy az Alaptörvényben rögzített jogainkkal egy közösségen belül csak úgy élhetünk, hogy azzal a közösséggel más tagjaiban nem keltünk ellenérzést. Egy olyan szakmai (tudományos, kulturális stb.) közösség életét és belső koherenciáját, amelynek elsődleges feladata az oktatás és a tudomány művelése és ezzel a tudományos utánpótlás képzése, nem illik alkotmányos jogokra hivatkozva megosztó törekvésekkel megzavarni, ellenérzéseit kiváltani.
8. A rendszerváltás egyik legnagyobb eredménye a felsőoktatásban az volt, hogy a(z aktuál)politika kiszorult az egyetemek belső életéből. A politikai témákat nem a közbeszédből, hanem a belső szerveződésből, az ilyen háttérű absztrakciók kari közéleten belüli létrehozásából, megjelenítéséből, esetleges szerepvállalási törekvéseiből kell örökre száműzni. A Kar belső koherenciáján – az egyetemi polgárok közössége védelmének érdekében – nem illik világnézetiileg motivált repedéseket, töréseket, árkokat vagy éppen szakadékokat létrehozni.
9. Az egyetemi polgárok világnézeti/politikai véleménynyilvánítását a Kar falain kívül senki és semmi sem gátolja. Sőt, egyenesen büszkék vagyunk rá, hogy számos kollégánk (és hallgatónk) – minden esetben egyetemi oktatói/polgári identitásától élesen elkülönítve! – él ezzel a lehetőséggel, és közíróként, szakértőként, tanácsadóként, vagy éppen politikai szereplőként vállal szerepet a magyar közélet gazdagításában.
10. A Kar nem apolitikus. Sohasem volt az. Ugyanakkor ereje a belső, közös értékeken, írott és íratlan szabályokon, és ami talán mindennél fontosabb, erkölcsi normákon nyugvó koherencián alapul. A Kar falain belüli intézményesített, nyilvános aktuálpolitikai véleménynyilvánítás sohasem volt, és remélhetőleg sohasem lesz része ennek a portfóliónak.

11. A Kar feladata az, hogy minden évben meggyőzze a frissen érettségiző és egyetemekre felvételiző tehetséges fiatalokat, hogy továbbtanulásuk színteréül válasszák az ELTE Bölcsészettudományi Karát. Válasszák az ország legpatinásabb, 378 éves múlttal rendelkező karát. Válasszák az ország leggazdagabb képzési kínálatával rendelkező karát (59 BA szakirány, 76 MA szak, 72 PhD program). Válasszák azt a kart, ahol egy major és minor BA-s diplomakombinációval átlagosan 4—5 MA szakra lehet továbblépni. Válasszák az országnak a hivatalos egyetemi rangsor (HVG Diploma 2007—2013) szerint hagyományosan abszolút ranglistavezető, 1. számú karát. Válasszák a hivatalos adatok szerint is az ország egyik legértékesebb, legjobban konvertálható diplomáját kiadó karát. Válasszák azt a kart, ahol 64 nyelvet tanítunk, és rengeteg külföldi ösztöndíj-lehetőségünkkel megnyitjuk előttük a világot. Válasszák azt a kart, amely elődeink hagyományainak megfelelően, a magyar humán véleményformáló értelmiség színe-javát képezi. Válasszák azt a kart, amely hallgatójának lenni dicsőségnek számít.

A Bölcsészettudományi Kar a tudás, a művelődés és a kultúra 378 éves temploma, ahova 'fegyverrel belépni' nem illik. A 'fegyvereket' kéretik a kapukon kívül hagyni. Ebbéli véleményemben megingathatatlan lévén, mint ahogy eddig sem, ezután sem kívánok semmilyen – különösen az ELTE 378 éves Bölcsészettudományi Kara presztízséhez méltatlan – sajtópolémiában és 'nyilatkozatháborúban' részt venni.

Kelt Budapesten, 2013. január 7-én, a Kar alapításának 378. évében.

Kérésem tiszteletben tartását megköszönve, őszinte tisztelettel köszöntöm Önöket, és kívánok sikerekben gazdag boldog Új Évet,

Dr. Dezső Tamás
az ELTE Bölcsészettudományi Karának 204. dékánja